

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. 6.

Helyben előfizethető Demjén L. és Keresztély Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordaiúca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett; az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetési felvételnek: Helyben: akadémiában, Demjén László könyv- és Keresztély Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Könyvtár: 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11. sz.) Oppel Alajosnál (Wollzeile 29. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyilvántartó: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.
Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

† Makoldi Sámuel

a derek polgár és érdemes hazafi hült tetemeit folyó hó 11-dikén délután kísértük ki az örök nyugalom helyére. A gyászba borított család keservében résztvevni megjelentek a tisztesség megtételére a városi tanács és képviselői a főispán vezetésével; a polgárok ezrei; főméltóságok; állami hivatalok főnökei, tisztviselői; a különböző felekezetek főpapjai, lelkészei; a múzeum igazgatója, tisztviselői; a honvédség, sorhad és esendőség tábornokai, főtisztikara; a tanári kar vezetése alatt a tanuló ifjúság. A fényes végtisztesség, melyet a katonai zenekar és tűzoltó testület díszben megjelenése emelt, méltó kifejezést adott a család és város fájdalomának, mely Kolozsvárt Makoldi Sámuel id. polgármestere elhunytával érte. A polgártársak elismerése tette sirjára a legszebb koszorút, a polgári érdem hervadhatlan koszoruját. Vigasztalhatlan családja bánatába osztozott rokonainak, jó barátainak és ismerőseinek sokasága részvét és kegyelettel. Könnyű legyen hamvai fölött a föld! Tettei felitarták nevét a város emlékkönyvébe, s az utódok ebből és nem sírkövén olvasandják, hogy nemcsak családjáért élt, de felszázadig Kolozsvárnak és a hazának szentelte tehetségeit, buzgalmát.

Titkos vagy nyilvános szavazás?

Csodálkozhatnak sokan, hogy e kérdést felhozzuk, hogy a szavazás módját kivált itt, hazánk erdélyi részében vitatárgyává tesszük. Múltán csodálkozhatnak. De kénytelenek vagyunk, hisz nélkülünk már ugy is szünyegre hozott e kérdés: némely helyt nyilvános, más helyt titkos szavazás állítván meg, vagy szándékoltatván megállítani a közelebről történendő követelések sokuál, még pedig elv és a törvény megtartása nélkül, egyedül pártokból, a szerint, a mint a törvényhatóságokban az egyes, többségben levő vagy arra vergődni akaró pártok saját céljaikra ezt vagy amazt előnyösebbnek tartják.

Megszegik a törvényt és az idő által törvényesített gyakorlatot; kivetkeztek a szavazatot természetéből; megsemmisítik értelmét, s csinynak, fogásnak használják.

A belügyministeri rendelet, hivatkozva az erdélyi 1790. évi törvényekre, azt rendeli, hogy a szavazás az alkotmányos szokás és gyakorlat szerint történjék, az idézett törvények pedig hivatkozik Ulászló decretumára.

Hogy Ulászló korában a magister janitorum suae Majestatis miként vette be a tanácskozo-testület tagjaitól véleményüket, vagy az itélőmester 1790-ben; nem tudjuk; de tudjuk egyfelől azt, hogy az idézett törvények valamely vita tárgyról adandó egyes vélekedések becsüldésére, nem személyek feletti szavazásra, választásra vonatkoznak; tudjuk azt, hogy 1790. óta Erdélyben az országgyűlés termétől le a falusi tanácsig, a közügyekben, mint a társadalomban, egyházi és világi ügyekben a személyek feletti szavazás, azaz a választás mindig titkos volt. Nálunk 80 éves használat által szentesített alkotmányos gyakorlat a titkos szavazás.

E gyakorlatot tudunkra megszakasztotta egyszer a hatalom, midőn a legutóbbi, szebeni ugynevezett országgyűlésre követeket választottunk. Nem hiszem, hogy pártjaink közül valamelyik arra a dicsőségre vágyjék, hogy a szebeni gyűlést tartó kormány nyomdokába lépjen, hogy oly módon kívánja intézni a közügyet, s oly fegyverekkel viaskodjék nézete, pártérdeke érvényesítésén, mint az akkori hatalom.

Egyes ember intézheti ügyeit csinynak és fogások által, godelgetheti velök existenciáját, ám de a törvénytől és az egyenes utról eltérés, a józan elveknek, politikai becsületnek mellőzése, a csinynak és fogások a közéletben és politikában elkerülhetetlenül mindig meg szokták magokat boszulni. III. Napoleon uralkodásának — például — alapja csinynak és fogás volt, tartama a fictiók és hazugságok láncolata, vége saját és Franciaország bukása.

A nyilvános szavazás csinynak és fogás, mely annál veszélyesebb, a votumot annál inkább képes hivatása természetéből kivetkezteni, meghamisítani, s ennek nyomán a nemzet akaratának nyilatkozatát elferdíteni, magát a nemzetet megcsalni, mért mint eltérést és kivételt csak az esetleges többségek hozhadják gyakorlatba.

A többség a hatalomvárás, mely a szemeket kápráztatja, valóságos nagy hatalmasság, melynek kegyétől ezerek léte, előmenetele függ, melynek palástjába ezerenként kapaszkodnak, attól várva szükségseik, szenvedélyeik és hiúságuk kielégítését. Ki volna eléggé naiv azt hinni, hogy a nyilvános szavazáskor, hol nem az urna, de szavazat-jegyző mellett, mint rémítő vagy bátorító kísértet, ezer szemével ott áll a történetes többség; ismételjük, ki hinni, hogy az említettek szavazata őszinte lehessen, hogy az így beszédett szavazatok a többség valódi, őszinte akarata legyen.

A titkos szavazás, Cicero szerint: vultus aperit hominum, mentes tegit, míg egyfelől felhatalmaz, hogy azt mondjuk a mit tőlünk kérnek, azt mutassuk, ha úgy tetszik — a mit az emberek látni kívánnak; másfelől biztosítást nyújt, hogy saját gondolatunkat, meggyőződésünket érvényesíthessük, igérjük szavazatunkat annak, a ki kéri, de adjuk annak, a kire meggyőződésünk rendeli.

Amíthatjuk a kortest, a szavazat-vadászt, de nem leszünk kénytelenek megcsalni önmagunkat, nem az ügyet.

Valójában nem lehet képzelnünk is, miként lehetne másképp megadni: mi a valódi, őszinte többség; miként lehetne megadni, hogy a választás jelöltjei közül, igazán, őszintén, melyikre szavaz a többség.

Feddhetetlen, alkotmányos, állami életi népeknél éppen ezért a titkos szavazás van szokásban. A régibb szokásokhoz és gyakorlatokhoz csökönyösen ragaszkodó Angliában is a követek háza a napokban tette törvényre a titkos szavazást, még pedig nagy többséggel.

Nekünk kivált hazánk erdélyi részében, e józan, valójában alkotmányos institutót nem teremtünk, hanem csak hívségesen megtartunk s becsülettel gyakorolunk kell.

Legujabb táviratok.

Bécs, jun. 10. A keleti vasút érdekében folyó tárgyalások oly mód feltalálására vezettek, mely mellett az év végéig az összes vonalokat ki lehetne építeni. — Egerszeminde a pályának a román és a török vonalakhoz leendő kapcsolása iránt is folytak az alkudozások, mire az engedély névleg a keleti vasutnak adatik ki, mely azt aztán egy konsortiumra ruhazza.

A „Reform“ tegnap állításával szemben kijelenti a külügyéség, hogy Andrásy gróf felhagyott tökéletesen a galicziai kiegyezés eszméjével.

A pénzügyi bizottság elfogadta az albizottság azon javaslatát, mely felszólítani javasolja a kormányt, hogy az összeülőendő birodalmi tanács elé a lakás szükség tárgyában egy alkalmas előterjesztést tegyen; továbbá elhatározta, hogy a képviselőházban a javaslatba fogja hozni a hirdetések és falragaszok bélyegeinek eltörlését, és fel fogja szólítani a kormányt, hogy a hirdetvények eltörléséről az új bélyeg-törvény előterjesztésénél gondoskodjék.

Berlin, június 10. A „Kreuzzeitung“ a három császár szándékba vett összeülvételéről keringett hírt a közsöbor leleplezési ünnepélyénél Nassauban tévesnek nyilvánítja.

Lapszemle.

A „Reform“ a galicziai kiegyezést az osztrák-magyar külpolitika és az ausztriai belszerkezet postulatumának tartja, attól függően nagyrészt fejlődésének alapja. Kell, hogy megoldassék, s több kormány alatt tett annyi gyökeres megváltás után jobb, ha előbb, mint utóbb. De mert lengyelek és németek egyaránt nem tudják megtalálni útját-módját, végre is a kormánynak fog kellene az iniciatívát megragadni.

A „P. Napló“ nem helyesli, hogy az erdélyi szászok a német lapokban mindenfelé nagy lármát ütnek, hogy ilyen és amolyan elnyomatást kell tünniük, holott 600 év óta elégedetten éltek telepeiken s privilégiumaik most is megvannak, míg a többi magyarországi németek ily privilégiumok nélkül is megvannak a helyzettől elégedve, pedig ezeknek csak egy töredékét képezik az erdélyi szászok 180 ezer fővel. Nem gondolják meg, hogy azon fenyegetések nevétségek, mintha a 40 millió német érték intervenciálna, enélkül pedig hiában békétlenkednek, különben is az elnyomatás jeleit nem vehetők az, hogy 5 és fél képviselő helyet (34000 választót véve,) nekik 22 képviselőjük van, — culturmisiójukról pedig csak ők tudhatnak valamit, más nem.

Miletics és Risties szerb regens.

A bécsi „Presse“ a délszláv kérdésről egy cikksorozatokat kezd közleni, mely a helyszínről, az Al-Duna mellékéről kelt s kiváló szakismerettel van írva. Az első cikk azon viszonyt tárgyalja, mely Miletics és Risties szerb regens közt fenáll. A cikk híven ecseteli Miletics agitatori szerepét, különösen a sajátban, melynek szerb közegei majdnem kivétel nélkül a „Zastava“ fokintézetet. A roppant mérvű igazgató szerephez pénz is szükséges, még pedig sok, de nem csak Miletics, ki szegény ember, hanem bármilyen magánzó sem rendelkezik oly vagyonnal, hogy az egész mozgalmat saját pénzéből vezethesse.

Hol van tehát a pénztár, mely Miletics rendelkezésére áll. „Kövessük azon csatornákat — mondja az idézett cikk — melyek Miletics és pénztára közt közvetítőül szolgálnak és mindenk előtt Risties szerb regens dolgozó szobájába jutunk; hogy közte és Miletics közt a legbensőbb viszonyok léteznek, oly tények által bizonyíthatik, melyek nagy részét mindenki láthatja. „Jedinstvo“ a kizárólag Risties rendelkezésére álló lap és a

„Zastava“ kölcsönösen egymás kezét mossák: a Jedinstvo különösen azt tekinti feladatának, hogy a Zastava lázító cikkeit ott elterjesze, hová azok különben nem jutnának.“

„Belgrádban minden gyerek ismeri a Mileticsféle ügynököket, kik gyorsan jönnek és mennek s Ristiesnél mindenkor tárt ajtóra találják; másrészt Ujvidéken is meg tudják Risties azon bizalmas egyéneinek nevét mondani, kik Mileticsnél szívesen látott vendégek. Milan Kujvicsics, az Omladinának a Duna tulsó részén levő osztályának éltető tényezője, s ez okból Miletics intimusa, szabad bemenetellel bír Ristiesnél.

Végül tény, hogy Risties Konstantinápolyból való visszatértekor Mihály fejedelem elé ministeri lajstromot terjesztett, melyben Miletics is figurált, miért a fejedelem a sajátos tanácsadót akkor disponibilitásba helyezte. Ezen benső viszonyból természetesen következik az is, hogy Risties, ha a horvát nemzeti pártot pénzzel segíti, Mileticsnek még inkább tesz ilyen szolgálatakat, miután ennek igazgatási Risties legközelebbi céljaival sokkal bensőbb összefüggésben állanak, mint a horvát ultrák messzelekvő tervei.“

A „Presse“ második cikkében folytatja cikksorozatát a délszláv mozgalmról Risties terveit és segédcsközeit ismerteti. „Risties egyelőrt a horvát nemzetiekkel s nyílt vagy titkos instigátorokkal nem az ismét 27,000 ft küldéséről keltezik s vele nem is végződik — mondja többek közt. Hogy az „Obzor“-nak a horvátok közt ugyanazon küldést kell végeznie, mint a „Zastava“-nak a szerbek közt — az ismeretes. Az is — nem akarom mondani tény, nehogy hiábavaló demontikre adjak alkalmat — mindenesetre több mint üres beszéd, hogy azon kérdést, vajjon a császár és királyi legujabb alsó magyarországi körúljában szerb részről üdvözlő-tessék-e, azon sürgős figyelemzését döntötte el, mely az utolsó perczben érkezett Diakóvárból Belgrádba; Diakóvárból figyelemztetik Ristieset, hogy Miletics lehetlené tetteik, ha a regenség őt a császár üdvözléssel desavonálja s így az üdvözlés elmaradt.“

A cikk aztán igen érdekes vonásokban rajzolja Risties végezéllait, melyek az összes délszlávok egyesítésére irányulnak, de nem az Obrenovitsház, hanem egy orosz secundogenitura vezetése alatt. A cikk utalt arra, hogy ez eszme nem új Szerbiában, s Mihály fejedelem halála után Blasnavez erélye hiúsíthatta meg kivételét. Azóta Risties lön első prófétája s most titkos orosz támogatások mellett dolgozik az eszme megvalósítása érdekében.

A magyar királyi honvédségi Ludovica-akadémia rendszerének s belső berendezésének ter-vezele.

(Folytatás.)

XIII.

Az igazgató s tanári személyzet elhelyezése és illetékei.

Az igazgató, s a mennyiben lehetséges, az igazgató is, továbbá a tisztképző tanfolyam parancsnoka, a segéd- és lovas-tiszt, a gazda- és a szolga-személyzet nagyobb része az akadémia épületében kapnak lakást, s kötelezetnek is ott lakni; a többi tanárok s tisztviselői személyzet, a mennyiben számukra lakás nem telnek, az épületen kívül is lakhatnak.

Az akadémiaiban állandóan alkalmazott tiszték az előléptetési igényeikre nézve az előléptetési szabályzat alá esnek; azokra, kik a hadi tudományoknak valamely ágában rendkívüli és sikerteljes működésük által kitűnő érdemeket szereztek, soronkívüli előléptetésére a 17. § alkalmazható.

Az igazgató, aligazgató s tanárok a részükre fegvernemük szerint kijáró rendes illetékeken felül a következő évi pótdíjakat huzzák, u. m.:

az igazgató évi	1200 forintot,
az aligazgató évi	600 „
tiszték, mint tanárok évi	400 „
alantas tiszték, m. segédek évi	192 „

Az orvosi felügyelettel megbízott orvos, szolgálati viszonyaihoz képest pótdíjban vagy átalányban részesül.

Végre a polgári állású tanároknak, oktatóknak évi átalány jár, mely átalány a honvédelmi miniszter részéről esetéről-esetre a tantárgyak fontosságának s az előadási órák számának megfelelőleg határoztatik meg.

XIV.

A hallgatók elhelyezése s eltartása.

A tisztképző tanfolyam hallgatói az akadémia épületében helyeztetnek el, s rendfokozatuk szerinti eltartásban részesülnek; szolgálati viszonyaikra s illetékeik elvezetése nézve, mint az intézet állományába állandóan tartozók tekintendők.

A hadapródok rendes illetékeiken felül naponként 25 kr pótdíjban részesülendnek, melynek egy része a köztékezés javára fordítottatik.

Tan- és rajzszerkekkel ezen hallgatók a kincstár részéről és annak költségén láttatnak el.

A felsőbb tiszti tanfolyam hallgatóira nézve a helyi viszonyoktól foltételeztetik, vajjon azok részben

legalább az akadémia épületében lesznek-e elhelyezhetők; mindenesetre kötelesek azonban az akadémia épületében ékezküni, mely célból a hallgatók fizetése 10%-ának erejéig engedélyezett közétkezési pótdíj az egyeseknek ki nem fizetetik, hanem egészben használtatik fel.

A tiszti hallgatók ezenfelül a tan- s rajzszerkek beszerzésére havonként 6 ft pótdíjban részesülnek.

Az előadási s gyakorlati órák bevétele után, illetőleg az időbeosztás szerint erre kitűzött időben a hadapródok is szabadon kijárhatnak, kikre nézve egyelőrt az igazgatónak áll jogában szintugy az órákat általában meghatározni, melyben az illetőknek ismét otthon kell lenniük, valamint egyesekre nézve, kiknek előmenetele vagy magukviselte ki nem elegendő, a szabad kijárást illetőleg korlátozást elrendeli.

Megbetegedés esetében a tiszték szintugy, mint a hadapródok a honvédség e tárgyú szabályai értelmében részesítettek ápolásban; gyengélkedők számára külön helyiség leend az intézetben berendezve.

A tanári bizottság.

Az igazgató mindazon ügyeket, melyek az intézet tanrendjének s házszabályainak megállapítására, rendszerének metán szükségessé válhat megváltoztatására, az időbeosztás, s az oktatás céljából szükségelt beszerzések meghatározására, az egyes tantárgyaknak az intézet céljának lehetőleg összhangzatos előadására, a hallgatók metán szükségessé vált komolyabb megintésére, s esetleg elbocsátatására vonatkoznak, a tanári bizottság által tárgyaltatja, s az ily ügyekben teendő felterjesztésekhez a tanári bizottság jegyzőkönyvének kivonatát mellékli.

A tanári bizottság az igazgató elnökelete alatt a következő állandó tagokból áll: az aligazgatóból, a tanári testület 6 rangidős századosából, s gazdasági vagy a költségvetéssel összefüggésben levő ügyekben a gazdából; — a tanárok egyesek akadályoztatása esetében a rangban következők által helyettesítendők.

Azon esetben, ha oly tanár ügy tárgyalatnak, a ki nem bizottsági tag, a bizottságba ez is berendelő, az igazgató szabadságában állván az ügy természetét szerint a bizottsághoz esetleg a hadbíró vagy orvost is meghívni.

A tanári bizottság feladata, esetleg az egyes hallgatók tehetségei, képessége s magaviselete felett véleményt nyilvánítani, s a hallgatók képlete előtt a végvizsgát megtartó bizottságnak a szükséges adatokat átszolgáltatni arra nézve, hogy minden egyes hallgató ne csak a végvizsga eredménye szerint, de az intézetben teljesített munkálatainak s tanusított képességeinek lehető figyelembevételével minősíthetessék s osztályoztathassék.

A tanári bizottság feladata ennek folytán mindazon jegyeket s jelzéseket folyvást nyilvántartani, melyeket a hallgatók a beletli elővizsgálatától egész a végvizsga letételének idejéig az egyes tanárok részéről kiérdemeltek.

A vizgabizottságnak a vizsga alkalmával valamennyi hallgatóra nézve bemutatandó összes eredmény bizottságilag állítatik egybe.

Azon hallgatók, kik a tanfolyam parancsnoka vagy az igazgató részéről történt megintések daczára szorgalmuk vagy magukviselte tekintetében kifogás alá esnek, a tanári bizottság elébe intézendők, javulásra felszólítandók, és egyuttal komolyan figyelemztetendők, hogy azon esetben, ha még egyszer Kifogás alá esnének, az akadémiaiból elbocsátatásuk fog javasoltatni.

Hallgatók, kik oly botrányt követtek el, hogy a szolgálat érdekében az akadémiaiból leendő azonnali eltávolításuk kívánatos; továbbá olyanok, kikre nézve legalább is 3 hó letelte után bebizonyul, hogy az előadásokat előképzettségük ki nem elegendő volta, s tehetségeik gyengesége folytán minden szorgalmuk daczára sem képesek eredményt hallgatni, az igazgató által, a tanári bizottság határozata alapján, előleges megintés nélkül is javaslatba hozattatnak a honvédelmi miniszteriumnál arra, hogy illető csapatjaikhoz kirendeltessenek.

(Folyt. következik.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, június 12. 1872.

— A királyról. A napokban Bécsben két jámbor paraszt akart a „császár urral“ minden áron beszélni. Hasztalan magyarázták nekik, hogy az nem úgy megy, a mint ők gondolják. Ők nem tágitottak, s értesülve, hogy ő felsége kikocsizott, a Burg legszélső kapujánál várták s közeledtére letérdeltek. Ő felsége észre vette őket és segédjét küldé hozzájuk kiltőket tudakolandó. „Csehek vagyunk, koldusbolra jutottunk az árviz miatt — mondták — a haza atyjához jöttünk segélyért folyamodni.“ Ő felsége rögtön intézkedést tett, hogy a két paraszt a Burgban élé bocsátassék.

— Ő felsége ajándéka. Gróf Wimpffent, az osztrák-magyar monarchia rendkívüli követjét és meghatalmazott miniszterét az olasz udvarnál a múlt hó 28-án fogadta Victor Emmanuel olasz király magán-audien- czián, mely alkalommal a követ ur azon valóban fejedelmi ajándékot nyújtá át az olasz királynak, melyet ő

felsége általa küldött. Az ajándék két, osztrák rendszerben készült hátultöltő vadászfegyverből áll. A fegyverek kiváló csinnal, izléssel és nagy gonddal vannak készítve, nagyobb részben ezüstből. Állatok és vadászcímeretek vannak rá mészve, a középen Victor Emmanuel nevének kezdőbetűivel ezüstből, platina és drágakövekből. A fegyverek gyönyörű művi ébenfa-szekerényben vannak, két kulcsal, melyek mindegyike kinyitja. E kulcsok egyike elegancia, izlés és kidolgozásra nézve valóban páratlan remekmű. A szekrény orosz bőrről van bélelve, melyen a savoyai és a Habsburg ház címere látható ezüst reliefben. — Az olasz király nagy örömmel fogadta ő felsége e szép ajándékát, mint a háborítatlan barátság jelét, s legott táviratilag fejezte ki érte köszönetét.

— **A kolozsvári egyetem** föllállítására vonatkozó szabályrendeletet ő felsége helybenhagyta, s az a kabinetből már le is érkezett Budára, a hivatalos lap június 11-ki száma hozza az erre vonatkozó közleményeket.

— **A miniszterek** ma városunkba érkeztek. Az indóháznál künn a hatóságok élén kir. biztos önmaga által fogadtatták. A tanuló ifjúság, a polgárok ezrei, a kolozs-monostori tüzoltó-kar által képzett sorkalak közt hajtott miniszterelnök ő nagyméltósága grf Péchy Manó ő exclja oldalán és hintójában szállására a grf Teleky Domokos-féle házhoz, melynek szögletén a honvédelmi minisztert illető honvéd díszszázad állott, élén a Nederland ezred zenekarával. A polgárok ezrei özőnölték el a főpiacot. A város nemzeti lobogókkal fel volt díszítve s a világitásra nagy előkészületek.

— **Nagy ministertanács** tartott június 9-én, Bécsben ő Felsége elnöklése alatt. A közös minisztereken kívül jelen voltak a miniszterelnökök és pénzügyminiszterek. Megállapították delegációk elébe adandó költségvetés, több javaslat, ezek között a Vaskapu körüli Duna hajói horvátteleiről szóló is.

— **„Internationale”** kérdésben a bécsi belügyminiszteri palotában tanácskozásokat folytattak a magyar és osztrák miniszterek. Az értekezletek célja megállapodás a berlini e tárgyú conferentia követendő magatartására, e végből egyetértést létesíteni a magyar és osztrák kormány közt is adatokat gyűjteni.

— **Nyilvános köszönet.** A sz.-keresztúrköri néplaniók segélyegylete számára nőtanítóképződei tanárné f. Benedek Áron ur ivén a következő pártoló-tagok irtak alá: Főtisztelendő Kriza János ur 2 frt, Simén Domokos, Pap Mózes, Derzi József, Kovács Antal, Nagy Lajos, Stóger Béla, Gásky József, Székely Mihály tanár urak 1—1 frtot, tiszt. Ferencz József ur 2 frtot, Teszary Ida 1 frt, Miller Vilmos 1 frt, Gál Simon 50 kr, fordátfalvi Végh István ur, mint alapító 5 részvényt, azaz 50 frtot, összesen 64 frt 50 kr. Mely összegből 14 frt 50 kr feantisztelt gyűjtő ur által nekünk kézbesítettén, már pénzfárlag kezeltetik. Végh István ur becses adománya pedig a beveendőkr rovátába szintén bevezetettetik. Fogadják a nemes szívű adakozók meleg köszönetemet azon testület nevében, melynek ügye keblökben nemes részvételt ébresztett. Székely-Keresztur, 1872. június 1. Kozma Ferencz.

— **Értesítés.** A kolozs-monostori önkéntes tüzoltó-egylet csütörtökön június 13-án délután 4 és fél órákor nyilvános díszgyakorlatot tart a nagy kaszáma előtti téren, melyre a t. cz. közönséget ezennel tiszteletteljes meghívja a parancsnokság.

— **Szék városában** a követválasztás június 26. és 27-ére tüzetelt ki. Éber Nándor megválasztása bizonyos.

— **Nyári táncvizsga.** A kereskedő ifjúság júniást rendező bizottsága nagy gondot fordít ez idén a rendezendő nyári táncvizsgára, különösen figyelmébe vette a helyiséget meglepő szép díszítványokkal fölkészíteni, ugyszintén a világitásra nézve lesz alkalmazva 1000 méces, 200 lámpa, 300 balon, innen kitűnik az, hogy ezen helyiséget ez idén csak is ezen a nap láthatjuk a legszebb fényben uszni, mint látszik a bizottság vendégei érdekében mindent elkövet, hogy megelégedésüket sajátjává tehessen, hisszük azt, hogy párfogásban részesülend és fáradsága nem fog sikertelen lenni.

— **Pályázati határidő megújítás.** E lap f. évi 103. és 105. számaiban, a kolozsvári polgári iskola részére, 2 új rendes tanári állomásra hirdetteit pályázat. Mivel ezek egyikére — a természetiek tanzékre — a pályázat kitűzött határideőig, f. é. június hó 1-éig, egyetlen pályázati folyamodás sem érkezett: ezen állomásra szörlőg a pályázat határideje, az igazgatóság határozata folytán még e folyó évi augusztus hó 1-éig nyújtatik meg. A mi is azzal a megjegyzéssel adatik a pályázni kívánók tudomására, hogy — a határidő kivéve — egyebekben a pályázati feltételek a fennebb megirt helyen közölt alakban maradnak érvényesek. A rajztanári állomásra a választás közelebről meg fog tartatni, ezért erre a pályázati határidő megnyújtása nem terjed ki. Kolozsvárt, 1872. jun. 8-án. Az igazgatóság megbízásából: Váradi Károly, igazgató tanár.

— **A magyar északkeleti vasut** Szathmár-Bustyaházai részén e hó 10-én ejtik meg a próbajarat. E vasut-rész hossza 10 1/2 mérföld. A forgalomnak e hó 18-án esetleg 20-án fog átadatik. E vasut megnyitásával a sökereskedés rendes útját leli meg, miután a mármarosi sóbányák termékei ezen uton adatik, át a kereskedésnek.

— **A Mauser-féle löfegyverek** fogják Németországban helyettesíteni Dreyse gyutüspuskáit, melyek emezeknél sokkal tökéletesebbek; a spandau lövöldében pedig egy újabb szerkezetű mitrailleurrel tesznek kísérleteket, melynek hatása valóban borzasztó s mint hallatszík, minden gyalogezred husz ilyen mitrailleurrel fogkapni. E mitrailleurénél különösen az az előny, hogy darabokra szedhető s öt perc alatt összeállítható, hárakás esetén pedig egyetlen stóf segítségével egy perc alatt leszerelhető s egyetlen darab elvitole által hasznavehetelenné tehető.

— **Columbus szobrára** gyűjtenek. Spanyolországban, a pesti spanyol konzul is föl hívja az utazó tisztelőit, s főleg a hazánkban lakó spanyolokat adakozásra. A szobor Cuba szigetén lesz, s a spanyol kormány Columbus hamvait s oda akarja szállítani.

— **A décsi takarékpénztár** 1872. május havi üzletforgalma: Bevétel: Betétek 147 tétel mellett 7435

frt 98 kr. Befizetelt kamatok 1112 frt 15 kr. Visszafizetelt váltók 49,600 frt. Külömbféle díjak 413 frt 30 kr. Betéti könyvdíjak 4 frt 20 kr. Visszafizetelt előlegek 700 frt. Államilleték 1 frt 5 kr. Összesen 59,266 frt 68 kr. Pénztármaradék április 30-án 660 frt 23 kr. Összesen 59,926 frt 91 kr. Kiadás: Betét visszafizetésekre 14 fél-nék 5565 frt 64 kr. Leszámitolt váltókra 52,180 frt. Házbérre 100 frt. Hivatalnok és szolgafizetésre 226 frt 66 kr. Betét folyó kamatra 27 frt 87 kr. Kezelési költségre 38 frt 80 kr. Előlegekre 435 frt. Napibiztosi tiszteletdíjra 59 frt 50 kr. Igazgatói s hivatalnoki tiszteletdíjra 730 frt. Államilletékre 1 frt 5 kr. Összesen 59,364 frt 52 kr. Pénztármaradék május 30-án 562 frt 39 kr. Összesen 59,926 frt 91 kr. Deesen, 1872. május 30-án. Cetz, helyettes pénztárnok. Kovács Mózes, könyvvezető.

— **Fiatallányok** így menjetez vén férjekhez! — 40 év előtt Hastingsban egy fiatal, alig 16 éves szép leány férjhez ment egy 60 éves emberhez, azon reményben, hogy férje rövid időn meg fog halni s a nagy vagygon az özvegyre marad. Most hét hete halt meg a nő 56 éves korában, maga után hagyva 100 éves kesergő férjét 4 árvaival.

— **Vaskezű vőlegény.** Sumpt tábornok a párisi rokkantak házának parancsnoka május 27-kén tartá esküvőjét Pelletan republicanus képviselő leányával. A tábornok Froschweilernél mindkét kezét elvesztette, melyeket most vasból készült kezek pótolnak. E kezek gépezete oly ügyes, hogy a tábornok irni is képes velök.

— **(Necrolog.)** Tüzes Anna a maga, gyermekei: Mária, Jakab, József, Kajetan, Joachim, Anna és Ilona, szülei: Tüzes Kajtan és nője Szappanyos József; nemkülönben a megboldogult testvérei: Nevelits Joachim és nője Lukás Johanna, Mária, férjezett Saka Gergelyné, Lukás és nője Bárány Katalin s ezek gyermekei nevében, mely fájdalommal jelenti forrón szeretett férje, kis-koru gyermekeinek gondos édesatyja, háládatos vő, szerető jó testvér Nevelits Miklós életének 42-ik, boldog házasságának 9-ik évében, nyolcz napig tartó rohamos mellhártya-gyulladás következtében folyó hó 7-én történt gyászos kimúltát. Béke porain! A boldogultak földi része kül-magyarutczai 39. sz. a. levő szállásáról e hó 9-én délután 4 órákor fog a köztemetőbe elkísértetni; lelkeért az engesztelő szt. mise áldozat pediglen e hó 10-én délelőtt 10 órákor a Minoriták egyházában az egek urának bemutatlatni. Kolozsvárt, június 8-án 1872.

— **Apróságok.**

— **Kérem a jegyet!** e szavakkal fordult a vasúti vonatvezető egyik szürös utazóhoz, ki akkor vette először igénybe a gőz továbbító erejét. — Micsoda jegyet? — formázt rá emez, én 5 pengőt fizettem a magamért, s ha az urnak jegy kell, hát vegyen magának.

— **Nincs semmi eladó?** E kérdéssel állott a napokban egy házaló a polgári öltözetben sétáló német koronaherceg elé a Wilhelmstrasse-n. — Mit akar ön? — kérde a koronaherceg, a ki nem tudta felfogni a hozzá intézett kérdést. — Nincs semmi ócska eladni való? — ismétlé a házaló. — Kedves barátom, viszonzá erre a hercegre, nekem nagy családom van, s a mit magam levelek, azt gyermekeim számára idomittatom át.

— **Laku** siami király egyszer számáordítás által ép azon pereczben ébresztetett fel, midőn valaki meggyilkolni akarta. Megszabadulása emlékére aztán megparancsolta az „igazhivők“ fejedelme, hogy a számár a szent állatok sorába iktatassék, s neve emberekre csak nagy kitüntetés jelölül alkalmaztassék; egyszer aztán követség érkezett Chinából, s a követ eként lett bemutatva: „Hatalmas Laku, a föld igazhivőinek ura, királya a fehér elefántoknak, s öre a szent agyarnak! Egy szörnyű nagy számár érkezett Chinából, s kér bebocsáttatást felsége színe elé.“

— **Kolozsvári piac.** Egy pár szép ökör 480 forint. Egy pár közepes ökör 330 forint. Egy pár szép tehén 240 forint. Egy p. közepes tehén 210 ft. Marhahus fontja 25 kr. Borjúhus fontja 20 kr. Egy p. szép disznó 230 forint. Egy p. közepes 180 forint. Egy pár süldőmalacz 70 forint. Disznóhus fontja 28 kr. Szalonna, nyers mázsája — forint. Szalonna, száraz mázsája 46 ft. Szalonna, füstölt fontja 48 kr. Fagygyu mázsája 25 ft — kr. Zsir, közönséges kup. 1 ft. — kr. Házzsir kup. 1 ft 10 kr. Ludzsir kup. 1 ft 60 kr. Széna, szekere 22 ft. Szalma, szekere 14 ft. Fa, száraz hosszú öle 30 ft. Fa, száraz, rövid öle 12 ft. Nyers fa, szekere 8 ft — kr. Egy pár pulyka 5 ft — kr. Egy p. liba 3 ft 60 kr. Egy p. kappan 2 ft 50 kr. Egy p. csirke 60 kr. 5 tojás 10 kr. Deszka p. 1 ft 20 kr. Zsindelyezere 5 ft — kr.

— **Távirati tudósítás a bécsi börzéről.**
Június 11-ről: 5% Metalliques 64.90. 5% Nemzeti kölcsön 72.35. 1860-diki államkölcsön 104.—. Bank-részvények 844. Hitelrészvények 342.90. London 111. 90. Ezüst 109.50. Cs. kir. arany 5.38. Napoleonor 8.93.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 82.—. Temesi 80.25. Erdélyi 80.—. Horv.-Slavon 84.—.

Felelős szerkesztő: **Sándor János.**

NYILTTÉR.

[20—40]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Építészeti vállalkozásoknak!

GRUBER JÁNOS-nál Pesten.

Lipót-város. Széchenyi-utca, mindig készletben van bármely mennyiségű kufsteini hydraul, Cementmész, angol szab. Portland-Cement Robins és társától, kehlheimi márványlapok, gipsz, aszfalt, zeolith-fedéltábla, valamint jól kiszáradt talajkoczkák sat. sat.

6—10 [460]

A Liebig-féle Kumys-kivonat,

melyet a bécsi gyógygyógyászati hatóság egy-egy sz. r. elismert s a lelköl tudományos társulat különösen ajánl, az orvosai tanszék meggyező véleménye szerint, első rang illeti a tudóssz ellen eddig ismert és használt minden szer közt. Gyorsan és biztosan gyógyít: **tüdővázszt** (még idült állapotban is), **gumót** (lelei: verőköpés, aszkorosis, lélegzőszervi), **gyomor-, bél- és lépő-hurutot**, **Anaemia** (vérszegénység) tartós betegségek miát (folytonos bíránydívet követve), **Chlorosiszt** (székely), **mellzorulást**, **aszokt, hágehoz-sorvadást**, **méh-erőssöt és infegyengeséget**. Egy üveg ára 1 frt 6. e. Legálább 4 üveget tartó ádában és azon fejtul bar-mekkora mennyiségű vidékire megküld

a Kumys-intézet főrákára Bécs, Mariahilferstrasse 36, Bern (Jf. Friedl N.)

N. B. Betegék, a kinek minden hasznát szer sikerreltem maradt, tegyenek bizalommal egy utolsó kísérletet a Liebig-féle kivonnattal.

7—26 (480)

Mezei gazda uraknak különös figyelembe

ajánlhatók cséplőgépek, melyeket a jó hírnevű Jf. Weil Mór czége gyárt majnai Frankfurtnban oly gazdaságok számára, a melyekben nagy gőz-cséplőgépeket nem lehet előánytel alkalmazni. Ezek oly gyakorlatiaknak és czélszerűeknek bizonyultak, hogy számos gazdasági halóság, társulat foglalkozik terjesztésükkel, s 2 év alatt 3000 db-ban belőltük eladva. — Árak igen olcsó, mert egy tökéletes gépet már 88 ton vagy 50 talléron vehetni. További kérdések helybelileg a fennebbi czéggel 3—6 hez intézendők. [435]

GUGGENBERGER PÁL

diszáru-kereskedésében Kolozsvártt még mind foly

a végeladás,

hanem még csak jövő hó 15-kéig fog tartani;

a t. cz. közönség tehát jól cselekedend, ha sietni fog szükségleteit ideje korán, a mig t. i. elegendő választék van, fedezni, mert később nem lesz alkalma oly valódi cikkeknek, oly minőségben és oly **jutányosan**, mint itt, bevásárolhatni.

Különösen vidéki kiskereskedők figyelmébe ajánljuk e ritka alkalmat előnyös bevásárlásra.

1—20 [485]

Ny. Gámán János örököseinek Kolozsvárti.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.